

maa den fortolkes gjennem en Lov, og uden dette er i Grunden alle de Bestemmelser, som det ærede Ministerium træffer for at realisere disse Sager, fuldkommen ulovmedholdelige. Der maa altsaa komme en Lov; det kommer ikke an paa, om den præcis seer saaledes ud som dette Forslag, men det kommer an paa at faae en Lov, der forklarer den, man hidtil har sidet overhørig. Det er den væsentlige Deel af Sagen, og det er ogsaa det, som jeg har troet maatte komme ud deraf.

Den ærede Minister har omtalt Taxationsmændene paa en besynderlig Maade; han har først sagt, at de ikke vare udnævnte ved Loven, men siden har han dog indrømmet, at de vare udnævnte i Medfør af den bestaaende Lov, saaledes som Taxationsmænd i det Hele udnævnes. Dersom den ærede Minister har den Overbeviisning, at det ikke er en god Methode at udnævne Taxationsmænd paa, og dersom han har den af ham udtalte Mening om den Samvittighed, som Udnævnelsen nedlægger i dem, saa er det paa høie Tid, at netop den ærede Minister tænker paa, at dette bliver forandret, men bruger han det kun som et dialektisk Middel her ved Forhandlingen, saa maa den ærede Minister lægge Mærke til, at der roffes ved det hele Taxationsvæsen, naar den ærede Minister indrømmer, at Taxationsmændene kunne have en saadan elastisk Samvittighed, og at det er ham bekjendt, at Taxationer i en Reining give et andet Resultat end Taxationer i en anden. — Det er en Indrømmelse, som er umaadelig farlig, thi hvilken Taxationsmand vil ikke tage sig det til Indtægt og sige, at selv ikke Justitsministeren fortryder paa, at han taxerer lidt udenfor sin Samvittighed. Jeg har ikke talt om hemmelige Erklæringer, og havde den ærede Minister fra først af sagt mig, at Ministeriet slet ikke behøvede nogen Beileidning, saa havde jeg sagt: sæt saa baade Taxationer og Erklæringer tilside; men den ærede Minister har støttet sig til Erklæringerne ligeover for Taxationen, og nu siger jeg, at de Mænd, der have afgivet disse Erklæringer, staae for mig i denne Sag ikke som uwillige Mænd, men som eensidige Mænd, og Ministeriet, som skal dele imellem, er blevet

staaende aldeles paa den ene Side, paa de uwillige Mænds. Om ogsaa Ministeren vil paastaae og mene, at Taxationsmændene kunne have taxeret til Gunst for den Vedkommende, saa have de andre Mænd taxeret i den modsatte Retning, til Gunst for deres Stiftelse, thi jo mere den ærede Minister gjør dem til en privat Bestyrelse, desto mere eensidige blive de. Havde den ærede Minister sagt: Det er en aldeles offentlig Bestyrelse, som er ganske uinteresseret i Sagen, saa maatte der lægges mere Vægt paa hans hele Betragtningssmaade, men jo mere han urgerer paa, at det er private Mænd, at det er Stiftelsens Mænd, at det er Mænd, der alene have Stiftelsens Vel for Øie, deslommere maa han indrømme, at der rimeligviis mellem deres Mening og Taxationsforretningen ligger Noget, som man kunde have valgt. Jeg troer nu forøvrigt — thi vi Andre vide ogsaa, hvad saadanne Stenomme ere værd, — at den Taxation, som her er givet, i den Egn og i Sammenligning med andre lignende, er meget høi, og hvis Nogen siger, at naar Vedkommende har kjøbt Gaarden for disse 9 à 10,000 Daler og de 3 Td. Byg pr. Td. Hartkorn, ville vi kort efter see den solgt til 16,000 Rd., saa har dette aldeles Intet med den foreliggende Sag at bestille, thi saalænge den er Fæstegaard, kan den ikke sælges uden med Vedkommende som Fæster, og saa bliver den ikke kjøbt for 16,000 Rd. Hvis Stiftsøvrigheden, som har afgivet Erklæring, havde gjort sin Pligt, saa burde den have ladet komme frem for den ærede Ministers Syn, hvorledes de private Gods, der omgive dette Gods, have solgt. Har den ærede Minister af Stiftsøvrigheden faaet Meddelelser, som sige: Af Gyldesteen, som ligger ved Siden af det her omhandlede Gods, er der solgt saaledes, og af Dallundgods, som ikke ligger langt derafra, ere lignende Gaarde solgte paa de og de Vilkaar? Dersom han kan sige, at han har faaet saadanne Meddelelser, saa vil jeg sige, at Stiftsøvrigheden har gjort sin Pligt, men hvis saadanne Meddelelser ikke ere fremkomne, saa har Stiftsøvrigheden viist, at den ikke har seet Sagen i dens rette Lys, og saa maa den ærede Minister begynde at tvivle paa dens Erklæringer under lignende Forhold.